

کی در حکومت آینده افغانستان برنده خواهد شد

حکومتداری جناب حامد کرزی نوع حکومت جدید را به سیاستمداران افغانی آموختاند و هم تجربه برای دیگران گردید. فرهنگ کاندید شدن به مقام ریاست جمهوری درین کشور خیلی وقت و نو است هر کس آنچه در وجود خود می بیند مدعی این چوکی میشود. حتی یک تعداد که از سواد کافی برخوردار نیستند مدعی این مقام هستند. حقیقت اینست که اجرای وظیفه در مقام ریاست جمهوری افغانستان مشکل تر از تمام ریاست جمهوری جهان است. رئیس جمهور افغانستان نمیتواند به مفکوره خود و به نظر خود حکومت را پیش ببرد. لازم است شرایط داخلی، روابط کشورهای اسلامی، روابط کشورهای غربی، ناتو پاکستان، ایران هند روسیه و کشورهای آسیائی میانه را در نظر گرفته در یک چوکات خیلی ذیق حکومت را پیش ببرد. شرایط بغرنج در خواست تنظیم های جهادیها و طالبان و نگهداری بیلانس خواسته های آنها کاریست طاقت فرسا و خارج از توان یک رئیس جمهور. همانا درست خواهد بود که یک رئیس جمهور افغانی با یک گروپ قوی کاری وارد صحنه شود تا از عهده آن برآمده بتواند. جنگ 33 افغانستان باعث آن شد که تعدادی مرتکب جنایات گوناگون شوند. این جنایات در تحت پوشش جهاد و جنگ قرار گرفت. کنون این جنایت کاران عادت به اعمال و افعال ناشایست داشته در دستگاه دولت جا گرفته یا شریک شده اند. تعداد این جنایت کاران زیاد بوده از شمار خارج است. دولت کنونی برای اکثر قومندانان جهادی معاش تعیین نمود ویا برای بعضی آنها معاش باز نشستگی مقرر نموده است. بدین ترتیب گروپ از آنها در کنترل دولت قرار گرفتند. آنها تا اکنون در منطقه قدرت مند بوده هر کار میتوانند اجرا کند. مشکل دیگر رئیس جمهور افغانستان ملیت گرائی و ملیت پسندی در کشور است. هر ملیت بدون در نظر داشت هر معیار می خواهد شخص را از ملیت خودش در دولت داشته باشد. آنها تصور می نمایند که با داشتن چنین افراد در دستگاه حاکم شامل قدرت میشوند و بدین وسیله خود را راحت تر احساس می نمایند. ضرورت است هر رئیس جمهور الی تکمیل شدن کدرها قوای مسلح، ازدیاد پرسونل قوای مسلح، کیفیت قوای مسلح و تحکیم حاکمیت دولتی در محلات کوچک و بعضی از ولسوالی ها با گروه های غیر مسول در معامله شوند در غیر کار دولتی پیش نمی رود و رئیس جمهور ناکام است. تجارب نشان داده است از این ورطه آنعهده شاهان و رئیس جمهوران موفق بر آمده میتوانند که دارای دسپلین قوی و قوانین سخت را برای جنایت کاران وضع نموده باشند. شاهان که از چنین حالت موفق برآمده اند اولاً دسپلین دولتی و صداقت را از خود شروع نموده سپس به نزدیکان و توسط نزدیکان به تمامی جامه منتشر نموده است.

در کار انتخابات فعلی ریاست جمهوری افغانستان دولت امریکا خلیل زاد را موظف ساخت تا فرهنگ کاندید شدن ریاست جمهوری را در کشور ما معمول سازد تا جلوگیری از کاندیدان بی هدف بدون حزب و گروه نمایند. خلیل زاد در کار کمپاین ائتلاف ملی همکاری نمود. درین کمپاین نمایندگان هر ملت و شخصیت های سیاسی و جهادی را جا داد تا بشکل یک گروه خود را کاندید نمایند.

از اینکه فرهنگ کاندید ریاست جمهوری درین کشور نو است. جبهه ملی شمال طوریکه توقع برده میشد. نتوانست کار خود را موافقانه به پیش برد. ولی به هر صورت کاندید داکتر عبدالله در رده اول انتخابات قرار دارد. زیرا داکتر عبدالله توانست در هر ولایت نمایندگی جبهه را باز کند. داکتر عبدالله خود شخصیت نیک است اما متأسفانه او یک جمعیتی و جهادی است. او نمیتواند از چهار چوب جمعیت یک حکومت دلخواه خود را سازد. جمعیت اسلامی و شورای نظار پس از طالبان دومین مشکل و پرابلم برای افغانستان است.

دومین گروپ قوی دوکتور اشرف غنی است. اشرف غنی با جنرال دوستم در ائتلاف درآمد. جنرال دوستم در بین باشنده گان شمال طرفدار زیادی دارد. جنرال دوستم در سال 1368 با دختر صلاح الدین پوپلزائی پسر عبدالرحیم خان پوپل زائی ازدواج نمود. بدین ملحوظ او با پشتونها قرابت پیدا نمود. او رهبر حزب جنبش ملی میباشد. معمولاً در جهان رهبران حزب و سازمانها خود را کاندید ریاست جمهوری می نمایند. داکتر اشرف غنی رهبر کدام حزب یا سازمان نمی باشد. معمولاً کسانی که خود را از طریق یک حزب کاندید می نمایند دارای مسئولیت حزبی و دولتی میباشند. و کابینه او اکثراً اشخاص شناخته شده و تضمین شده میباشد که در جامعه از شهرت برخوردار می باشند. چنین خاصیت در زمره ضعف داکتر صاحب شامل شده میتواند. ولی بر خلاف داکتر عبدالله دارای حزب و ائتلاف قوی و کابینه میباشد. چانس که اشرف غنی دارد آن اینست که از پشتیبانی دولت حامد کرزی برخوردار است. به نظر داکتر صاحب خلیل زاد اشخاص که در تحت سازمان دهی یک یا چند حزب و یا گروه داخل صحنه انتخابات میشوند چانس برد بیشتر است. زیرا اشخاص بدون حزب یا جریان سیاسی تکنوازم شده میشوند. چانس برد خیلی کم دارد.

سومین گروپ قوی استاد سیاف است. شمولیت اسماعیل خان رای دهندگان گروپ استاد سیاف را بلند خواهد برد. مشکل اینست که استاد سیاف در جنگهای داخلی اشتباهات را مرتکب شده است که بالای کاندید بودنش تاثیر منفی دارد. و هکذا حزب وحدت و جنبش شمال با استاد تا اکنون مخالفتها را دارد که چانس برد خیلی کم است. پوزیشن استاد سیاف و اسماعیل خان مطابق به جامعه موجوده افغانستان خیلی مساعد و نزدیک به عصر زمان فعلی افغانستان است. بنده از سیاست مداران عربی و اروپائی سوال نمودم که کی و چگونه افراد در افغانستان فعلی میتوانند یک رئیس جمهور موفق باشد. جواب دادند! بهتر است رئیس جمهور افغانستان یک مسلمان شناخته شده و مجاهد باشد که پوزیشن آن کاملاً به مجاهد شباغت داشته باشد ولی در مغز و سرش افکار مترادف با غرب باشد.

چانس برد استاد سیاف در انتخابات موجوده کم است. راه که این گروپ بتواند خود را نزدیک به برد نمایند. کاندیدان دیگر را مانند حزب اسلامی، گل آغا شیرزوی عبدالرحیم وردک و امثال اینها را با خود در ائتلاف در آورد. در آنصورت از لست سوم در لست مقدم خواهند رسید. یکی از خدمات شایسته استاد اینست که افراد او کنون بر علیه دولت پاکستان فعالیت سیاسی و نظامی دارند.

قیوم کرزی

چهارمین شخص که به نظر میرسد طور طلسم بسر اقتدار آید قیوم کرزی است. قیوم کرزی شخصیت عادی بوده در طول حیات خود کدام شاه نامه را اجرا ننموده است. و هم حزب ندارد که در طول 12 سال برنامه خود را از طریق تلویزیونها معرفی میداشت. قیوک کرزی یکی از مخالفین سرسخت شورای نظار است. علاقمندی به روش غربی دارد. او مناسبات هم با طالبان دارد. سه چیز باعث خواهد شد که قیوم کرزی احتمالاً در رده اول بالا رود. پشتبانی حامد کرزی از او، مخالفت او با شورای نظار در دستگاه دولت، و عنصر سوم سرمایه او است. در انتخابات قبلی نزدیک به 300 میلیون دالر بمصرف رسید. ولی کنون این رقم به بالا کشانیده خواهد شد. یعنی حدود از 300-700 میلیون دالرز ضرورت است تا یک شخص رئیس جمهور این جامعه شود. قیوم کرزی با اقتدار و ثروت که دارد میتواند سایر کاندید های دموکرات را مانند داکتر زلمی رسول محمد نادر نعیم هدایت امین ارسلا، گل آغا شیرزوی و جنرال دوستم را از آن خود سازد.

خلیل زاد

شخصیت است که 98 فیصد شانس برد با او بود. خلیل زاد یک امید واری برای تشکیل دولت دموکرات عادل صادق بود، ولی به یکبارگی نامبرده از کاندید شدن در انتخابات سال 2014 عقب نشینی نمود. با وجودیکه سی آی ای تحقیقات ابتدائی کامیاب را در مورد خلیل زاد نمود ولی طور اسرار آمیزی موصوف از کاندید شدن ابا ورزید. امکان دارد دولت را که خلیل زاد میخواست سازد و قتر است یا خلاف استراتیژی موجوده امریکا بوده باشد. زیرا با رویکار آمدن خلیل زاد همه روشنفکران و دانشمندان در اریکه قدرت می نشیند جای برای بودنه

بازان راه گیران حرفوی و غیره باقی نمی ماند. یعنی با نشستن خلیل زاد بالای حاکمت دولت افغانستان فقد علمیت ودانش معیار اصلی میشود نه قتل جهاد ورراه گیری. بعضی از سیاست مداران افغانی اظهار میدارند که خلیل زاد خود یک رهبر و مافوق رئیس جمهور افغانستان است. لازم نیست در یک چوکات ریاست جمهور آنرا انحصار نمود. بهتر است در خفا و سری با رئیس جمهوران افغانی همکاری نماید. زیرا بنظر نمی رسد که کاندیدان ریاست جمهوری افغانستان دانا تر از خلیل زاد باشد. بهتر است خلیل زاد یک ستراتیژیست افغانی باشد. و در همین چوکات حفاظت شود.

حامد کرزی

حامد کرزی تلاش دارد در حکومتهای آینده جای برای خویش تعیین نماید و با تبدیل شدن چهره تغییرات در سیاست و حکومت ساخته شده او بوجود نیاید. او میخواهد تا پایان عمر منحیت یک رهبر در کنار دولت باقی ماند. در سر و کله او دو چیز بنظر می رسد.

1. او رهبر یا خلیفه باشد. و حکومت افغانستان یک حکومت صدراتی و پارلمانی باشد. او میخواهد قوای مقننه را در دست خود داشته قوای قضایه و اجراییه را در دست صدراعظم بسپارد.
2. افغانستان یک حکومت شاهی باشد. او تصور دارد که خود منحیت یک مشاور و یک شاه بدون صلاحیت تا پایان عمر در ارگ ریاست جمهوری باقی ماند. که نکته دوم تقریباً ناممکن است.

نتایج

دوستان می دانند که انتخابات ریاست جمهوری، دموکراسی یک پدیده است که توسط کشورهای غربی به افغانستان آورده شده است. در حالیکه مردم با این پدیده آشنا نبوده این پدیده نیک را به دیده عالی نمی بینند. در افغانستان میتوان یک کرسی را با پول خرید حتا ریاست جمهوری را. قرار بود که داکتر عبدالله قوی ترین کاندید ریاست جمهوری افغانستان باشد. با خروج جنرال دوستم از ائتلاف شمال برود 100 فیصد داکتر عبدالله نزول نمود. بر خلاف شرایط برد با داکتر اشرف غنی بیشتر گردید. امکانات برد داکتر اشرف غنی زیاده احساس میشود. دلایل که داکتر اشرف غنی خواهد برد قرار ذیل است.

1. او یک تکنو کراد با دسپلین و یک مجاهد روشنفکر است.
2. او از پشتبانی حامد کرزی برخوردار است.
3. شخصیت علمی و سیاسی افغان است.
4. مذاکرات در اطراف طالبان و حزب اسلامی دارد.
5. او با جنرال دوستم متفق گردیده است. جنرال دوستم از پشتبانی گروه از پشتونها حزب پرچم و گروه کار برخوردار است. جنرال دوستم روابط خیلی نزدیک با کریم اوف رئیس جمهور ازبکستان دارد. از پشتبانی صد فیصد ازبکستان و کشور ترکیه برخوردار است.
6. داکتر اشرف غنی شخصیت صادق بوطن بوده از پشتبانی اکثریت روشنفکران گروه های روشن ضمیر افغانستان برخوردار است.
7. او مانند داکتر عبدالله در گروه و انحصار کدام تنظیم جهادی قرار ندارد. (نکته مهم)

ومن اله توفیق
کریم پوپل